

VILÁGJÁRÓ A FUJIJANI TULOU-K

Bata Tibor

Délkelet-Kína Fujian tartományának eldugott területein még a kilencvenes években is különös házak épültek. A *tulou*, melynek története a XII. századig nyúlik vissza, erőszerű és teljesen zárt a külvilág felé. A nagy kiálló eresz alatt csak kis lórésablakok nyílnak a masszív, sokszor 1,8 m vastag döngölt vályogfalban. A támadásnak leginkább kitett fakapuja fölé egykor leleményes tűzoltó berendezést építettek, melyet egy emeleti víztározó táplált. Nem minden tulou földfalú (tu=föld, lou=épület), az újabbak gyakran kőlapokból vagy égetett agyagtéglákból készültek. Egy nagyobb, 5-600 fős házban akár 80 család, három-négy generáció is élhet együtt. Egy faluban gyakran csak néhány, sőt akár egyetlen ilyen hatalmas lakóhelyet építettek az egyes nemzetségek. Sok szempontból a tulou egy falu. Az alsó szinten minden családnak jut egy helyiség, melyet konyhának, étkezőnek használnak. Szűk, meredek falépcső vezet a felső emeletekre. A konyha fölött általában éléskamra van, a felső két szinten található a hálóhelyiségek. Az egyes lakások nem tükrözik a társadalmi rangsort; a méret, a felhasznált anyagok és az elrendezés azonos. A tulou mérete változó, néhány közülük eléri a 70 méteres átmérőt, de olyan is akad, amelyek még 20 méter sincs. A kisebb udvarok általában üresen maradtak, a nagyobbakat sokszor sűrűn beépítették egyszintes épületekkel. Ezek a társasházak kiválóan védhető, világos, jól szellőző, földrengésbiztos épületek, amelyek télen melegek, nyáron pedig kellemesen hűvös klímát biztosítanak. Az utóbbi harminc évben a nemzeti viszonyok felbomlottak, a családok vagy a városokba költöznek és a műtrágyagyárban dolgoznak, vagy a tulouk tövében építenek saját családi házat, melyek építészeti minősége ijesztő. A tulouk egyre inkább lakatlanná és gazdátlanul válnak. Jó, ha néhány megmarad az utókornak. Ezerre tehető a még lakott, kör alakú tulouk száma, amelyeket kulturális és építészeti értékük miatt az UNESCO 2008-ban a világörökség részévé nyilvánított.

